

GOEDE TIJDEN - SLECHTE TIJDEN

“De tijden zijn niet slecht.
de tijden zijn wat wij er van maken.”

Dit zei Augustinus al in de vierde eeuw.

Soms moet je wel eens glimlachen en vallen vooroordelen weg,
zoals over de jeugd van tegenwoordig.

Vorige week was in een boekhandel.

Ik liep naar de afdeling theologie; een vast loopje van ondergetekende.

Daar waren twee meisjes. “Kijk”, zei de ene, terwijl ze een boek vasthield.

“Dit is de Navolging van Christus. Een handig boek voor als je niet meer weet wie God is. Het is van Thomas a Kempis”.

Zo, dacht ik. Dat valt mee. Toen ik zo oud was had ik nog nooit van Thomas a Kempis gehoord. Laat staan als puber de Navolging van Christus zó ter hand genomen!

Wanneer zijn tijden goed en wanneer zijn ze slecht?

Het is natuurlijk maar net met wat voor een bril we naar de werkelijkheid kijken.

Als je de kranten en de nieuwsberichten volgt, dan hoor je vaak meer over kwaad dan over goed.

Het overlijden van Michael Jackson heeft een grote schare van fans en aanbidders in beweging gebracht, maar tegelijkertijd denk je, wanneer je zijn leven door je heen laat gaan: “Was dit nu werkelijk een gelukkig mens?”

Zo'n berichtje over een kind van vijftien in Apeldoorn die door anderen wordt opgesloten in een container en daar door verstikking om het leven komt. Je wordt er niet echt vrolijk van. Is dit voer voor psychologen en opvoeders?

Gaat het goed met onze Moeder Aarde? Nog steeds gaan we door met het kappen van bomen, het stoken van olie, het delven van bodemschatten, die tenslotte maar aan een klein deel van de mensheid ten goede komen. Onderwijl warmt de aarde op en dekken we de gletsjers op de Groenland af met grote zeilen, anders smelten ze te snel.

En dan staan we hier op de plek waar eeuwen geleden Thomas a Kempis leefde als reguliere kanunnik van de H. Augustinus en met een “boekskén in een hoekskén”, schijnbaar meer dan tevreden was. Och, we weten het wel. Een mens heeft niet echt veel nodig om het ware geluk te kunnen vinden. Dat zit hem niet in rijkdom, in luxe. Ware rijkdom woont immers in het mensenhart dat aangeraakt wordt door liefde; liefde zonder bijbedoeling. Voor Thomas was het belangrijk om eerst in het mensenhart orde op zaken te stellen en zo orde in de werkelijkheid te kunnen aanbrengen.

Voor Thomas had dit alles te maken met het binnenlaten van de levenswijze van Jezus van Nazareth; de Vleesgeworden liefde; Liefde die de ware vrede kan brengen; Liefde die zelfs de dood overwint. Het is misschien wel goed om bij dat

laatste stil te staan op deze plaats waar Thomas eens leefde en waar nu een kerkhof is. Een prachtig kerkhof trouwens. Een tuin vol van leven.

Vroeger op de priesteropleidingen en in de kloosters was de navolging van Christus verplichte literatuur. Na de Bijbel het belangrijkste en meest verspreide boek van de christenheid werd er geleerd en dat was ook zo. Dagelijks werd er uit voorgelezen, aan tafel, bij de meditatie en daarnaast werd je geacht er zelf uit te lezen; allemaal goed voor het persoonlijk zielenheil. Toen kwamen de jaren zestig van de vorige eeuw; een tijd van grote veranderingen in de maatschappij en daardoor ook in de Kerk. Gelovigen moesten zich niet naar binnen keren, maar naar buiten. Actievoeren hing in de lucht. Protesteren tegen ongerechtigheid, kolonialisme, kapitalisme, emancipatie van de vrouw, baas in eigen buik, armoede de wereld uit. Vaak leek Jezus op een revolutionair; de grote Bevrijder van de armen in Zuid- Amerika, etc. Thomas raakte vergeten en in diskrediet. Hij scheen geen benul te hebben van grote processen en structuren die het wereldgebeuren bepalen. Zijn spiritualiteit was te persoonlijk, en wat zien we nu...

Het maken van pelgrimstochten is populairder dan ooit, uit religieuze of uit louter persoonlijke motieven.

Er is veel behoefte aan persoonlijke bezinning; gastenverblijven van kloosters zitten vol. Boeken van Anselm Grün vliegen als zoete broodjes over de toonbank en waar hij spreekt zitten kerken en zalen vol.

Er zijn zelfs jongelui die in een boekhandel Thomas ter hand nemen en nog meer; ze weten wie hij is!

Het is dus kennelijk wel nodig dat wij ons hart voeden met goede dingen. Dat we, wanneer we iets voor anderen willen betekenen; een teken van hoop en liefde in deze tijden willen zijn, eerst bij ons zelf te rade moeten gaan. Dat we, om die oude woorden maar eens aan te halen; werken aan onze zielenheil.

Meer dan ooit leven we in een tijd waarin de mens een icoon nodig heeft; een sterke persoonlijkheid waarbij we voelen; Die wijst ons de weg naar het leven. Missen wij dan in de huidige een gezamenlijke inspiratie, een gezamenlijke bron? Is dat hetgeen waardoor velen ervaren dat het niet goed gaat; dat we maar wat ronddobberen?

“Wie Mij volgt gaat zijn weg niet in duisternis, zegt de Heer.”

Dit zijn de woorden van Christus waardoor wij worden gewenkt zó ver zijn en gedrag uit te beelden als wij waarachtig verlicht willen worden en van alle blindheid van hart bevrijd.

Wie echter ten volle en met smaak de woorden van Christus wil verstaan, behoort zich er op toe te leggen zijn hele leven aan Hem gelijkvormig te maken.

Voor Thomas heeft de ontdekking: “Wie ben ik nu precies en wat kan ik voor anderen en voor de wereld betekenen” alles maken met het kijken naar het gelaat van Jezus.

Laatst vertelde een oudere vrouw mij: “Ik heb zo’n moeite om het gelaat van de Heer te zien! Ik heb een meditatieboekje dat mij er steeds toe oproept, maar ik kan het niet

Ik zei: “Zoek het niet te ver. Kijk maar naar de mooie zonnebloemen die je hier op tafel hebt staan. Dan zie het gelaat van de Heer”. Die vrouw begon te lachen. Is dit te simpel? Is dit te eenvoudig?

Thomas a Kempis zocht het in ieder geval niet ver. Hij ging trouwens niet ver weg. Bijna zijn hele leven woonde en werkte hij hier op deze plek, maar juist vanuit de binnenkamer van zijn ziel, kijkend naar de Icoon van de Levende Heer, kon hij de hele wereld bereizen en overzien.

Dierbaren, wij mensen kunnen ontzettend veel maar niet alles. Dat laatste kan ons verlammen en dat wordt ook niet gevraagd.

Het mooie van Thomas is dat hij inderdaad sterk met het innerlijke van de mens bezig is. Maar dat is niet iets van hem alleen. Hij deed dat omdat hij daardoor hecht verbonden was met Christus en daardoor met allen die met Christus verbonden zijn. Het is niet voor niets dat mede door hem het woord “zielsverwantschap” een heel nieuwe en diepe betekenis heeft gekregen.

Wij zijn hier vanavond samen, omdat we zielsverwantschap voelen met een mens die ons op een unieke wijze terugbrengt bij onszelf en bij de bron van het leven. Juist de mens die rust en vrede vindt in zijn hart kan veel voor anderen betekenen. Juist de mens die rust en vrijheid in het hart vindt kan de deuren openen naar anderen en strijden voor het ware mens-zijn.

Daarom, blijven wij hier ook niet op deze plek. We zijn hier om stil te worden en om straks met handen vol leven weer terug te keren naar de plek waar wij datzelfde leven mogen uitdelen. Voor de een is dat met een boekken in een hoeksken. voor een ander als verpleegster in het ziekenhuis, als vader, als handwerksman, als leider in de politiek, als vrijwilliger in Kerk en samenleving. Wát je doet is niet belangrijk, maar wel vanuit welke geest je het doet. “Wanneer je hart er niet bij is, heeft het niets te betekenen”, zegt Christus, maar als dat wel zo is dan gebeurt er iets waardoor het aangezicht van de aarde verandert en Gods Koninkrijk dichterbij komt. Het heeft alles te maken met liefde van mens tot mens; liefde zonder bedoeling en met als enig doel de ander gelukkig te maken, te respecteren om zo het aangezicht van de aarde vernieuwen.

Daarom zijn de tijden niet slecht, maar wat wij er van maken. Hopelijk nemen we daar de tijd voor en als je Thomas mag geloven ben je daar nooit alleen in. Anders waren van vanavond niet naar hier gekomen.

Ik dank u wel...